

Neuvoston päätelmät kulttuurialan työsuunnitelmasta kaudelle 2019–2022

(2018/C 460/10)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

OTTAEN HUOMIOON:

- EU-johtajien Rooman julistuksen, Göteborgin huippukokouksen ja Eurooppa-neuvoston päätelmät⁽¹⁾, joissa todetaan, että kulttuuri on keskeisessä asemassa, kun rakennetaan osallistavia ja yhtenäisiä yhteiskuntia ja ylläpidetään Euroopan kilpailukykyä
- meneillään olevan kehityksen, kuten digitaalisen muutoksen, globalisaation, lisääntyvän yhteiskunnallisen monimuotoisuuden ja muuttuvat työympäristöt, sekä tarpeen käsitellä näitä mahdollisuuksia ja haasteita yhteisten kulttuuripoliittisten toimien avulla

PANEE MERKILLE:

- neuvoston aiemmat kulttuurialan työsuunnitelmat ja saavutetut tulokset
- Euroopan komission toukokuussa esittämän Euroopan uuden kulttuuriohjelman⁽²⁾, jossa määritellään kolme strategista tavoitetta:
 - valjastetaan kulttuuri ja kulttuurinen monimuotoisuus sosiaalisen yhtenäisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseen kannustamalla kulttuuritoimintaan osallistumista, taiteilijoiden liikkuvuutta ja kulttuuriperinnön suojelua
 - lisään kulttuurialan ja luovien alojen työllisyyttä ja kasvua edistämällä taidetta ja kulttuuria koulutuksessa, kehittämällä asiaankuuluvaa osaamista ja kannustamalla innovointiin kulttuurialalla
 - vahvistetaan kansainvälisiä kulttuurisuhteita hyödyntämällä täysimittaisesti kulttuurin mahdollisuudet kestävän kehityksen ja rauhan edistäjänä

PALAUTTAA MIELEEN:

- kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden 2018, joka on lisännyt merkittävästi yleisön ja poliitikkojen tietoisuutta Euroopan kulttuurista ja kulttuuriperinnöstä, ja sen, että tätä kehitystä on tärkeää pitää yllä, jotta kulttuurin Euroopalle tuomaa sosiaalista ja taloudellista arvoa voidaan hyödyntää joka suhteessa
- kaikkien asiaankuuluvien EU:n ohjelmien ja rahastojen kanssa syntyvien synergioiden merkityksen erityisesti kulttuurin, koulutuksen, tutkimuksen, digitalisoinnin sekä alue- ja kaupunkikehityksen alalla kulttuuripoliitikkojen edistämiseksi Euroopassa
- näiden päätelmien liitteessä II esitetyt keskeiset poliittiset viiteasiakirjat

SEKÄ PÄÄTTÄÄ:

vahvistaa näiden päätelmien liitteessä I esitetyn kulttuurialan työsuunnitelman vuosiksi 2019–2022 ottaen asianmukaisesti huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen. Tavoitteena on luoda strateginen ja dynaaminen väline, jonka avulla voidaan käsitellä nykyisiä poliittisia kehityssuuntauksia, soveltaa selkeitä periaatteita ja asettaa kohdennettuja prioriteetteja ja panna ne johdonmukaisesti täytäntöön

JA PYYTÄÄ:

komissiota laatimaan työsuunnitelmasta väliarvioinnin ja sen täytäntöönpanosta loppuraportin jäsenvaltioiden vapaaehtoisuuteen perustuvien kirjallisten selvitysten pohjalta kesäkuuhun 2022 mennessä. Neuvoston puheenjohtajavaltio voi kyseisen raportin perusteella harkita, ehdottaako se uutta kulttuurialan työsuunnitelmaa seuraavaksi kaudeksi.

⁽¹⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽²⁾ COM(2018) 267 final.

LIITE I

I PÄÄPERIAATTEET

Kulttuurialan työsuunnitelma perustuu seuraaviin pääperiaatteisiin:

- Kulttuurilla on itseisarvo.
- Kulttuuri edistää kestäväää sosiaalista ja taloudellista kehitystä.
- Kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus on Euroopan unionin olennainen voimavara, ja sen suojelemisella ja edistämällä on keskeinen merkitys Euroopan tason kulttuuripolitiikalle.
- Kulttuurin valtavirtaistaminen edellyttää kokonaisvaltaista ja horisontaalista lähestymistapaa niin lainsäädännön, rahoituksen kuin monialaisen yhteistyön osalta.
- Jäsenvaltioiden, Euroopan unionin toimielinten ja kansalaisyhteiskunnan välinen säännöllinen vuoropuhelu ja temaattinen yhteistyö kansainvälisten järjestöjen kanssa luovat synergiaa ja johtavat parempiin tuloksiin.
- Parempi hallintotapa edellyttää selkeitä vastuualueita ja kaikkien toimijoiden sitoutumista.
- Neuvoston puheenjohtajavaltion on seurattava toimien edistymistä säännöllisesti.
- Kulttuurialan työsuunnitelman on oltava joustava, niin että poliittisen toimintaympäristön muutoksiin voidaan reagoida.

II PRIORITEETIT

Neuvosto on valinnut seuraavat prioriteetit ottaen huomioon niiden merkityksen kulttuuriselle monimuotoisuudelle, niiden eurooppalaisen lisäarvon ja yhteisten toimien tarpeen:

- A. Kulttuuriperinnön kestävyys
- B. Yhteenkuuluvuus ja hyvinvointi
- C. Taiteilijoita, kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisia sekä eurooppalaista sisältöä tukeva toimintaympäristö
- D. Sukupuolten tasa-arvo
- E. Kansainväliset kulttuurisuhteet

Digitalisaatio ja kulttuurialan tilastot ovat tärkeitä horisontaalisia kysymyksiä, jotka on otettava huomioon asianmukaisesti. Digitalisaatio avaa uusia ja innovatiivisia mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin saatavuuden, ilmaisun, säilyttämisen, levityksen ja kulutuksen kannalta. Kulttuurialan tilastot tukevat näyttöön perustuvaa päätöksentekoa sekä Euroopan että kansallisella tasolla. Laitimalla säännöllisesti kulttuurialaa koskevia vertailukelpoisia ja luotettavia pitkän aikavälin tilastoja voidaan havaita kehityssuuntauksia ja suunnitella tarkoituksenmukaista politiikkaa.

Lisäksi olisi kiinnitettävä erityistä huomiota prioriteettien väliseen synergiaan.

A. Kulttuuriperinnön kestävyys

Kulttuuriperintö on sekä aiemmilta sukupolvilta siirtyneen kulttuurisen monimuotoisuuden ilmentymä että kestävä kulttuurisen, sosiaalisen, ympäristöön liittyvän ja taloudellisen kehityksen lähde Euroopassa. Suojelu, säilyttäminen ja turvaaminen, tutkimus, koulutus ja tietämyksen siirto, rahoitus, osallistava hallinnointi ja nykyaikaiset tulkinnat ovat keskeisiä aloja, jotka hyötyvät kokonaisvaltaisesta strategisesta tarkastelutavasta. Kulttuuriperinnön eurooppalaisena teemavuonna 2018 järjestettiin runsaasti erilaisia tapahtumia eri puolilla Eurooppaa. Teemavuoden perinnön turvaamiseksi on kehitettävä jatko- ja valtavirtaistamistoimia, kuten kulttuuriperintöä koskeva toimintasuunnitelma, jonka komissio laatii. Myös eurooppalaisen teemavuoden kansallisten koordinaattoreiden tekemä työ olisi otettava huomioon.

B. Yhteenkuuluvuus ja hyvinvointi

Kulttuurin saatavuus ja kulttuurielämään osallistuminen edistävät henkilökohtaista voimaantumista, demokraattista tietoisuutta ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, koska kyse on vuorovaikutuksesta muiden ihmisten kanssa ja kansalaisten osallistumisesta. Koska digitalisointi, ikääntyminen ja kulttuurisesti monimuotoiset yhteiskunnat muuttavat käyttäjien käyttäytymistä, tarvitaan eri kohdeyleisöjen parempaa tuntemusta. Painopistettä on siirrettävä selkeämmin erityisryhmien kiinnostuksen kohteisiin ja tarpeisiin. Tällaisia ryhmiä ovat esimerkiksi nuoret, ikääntyneet, vammaiset, maahanmuuttajataustaiset, köyhyydessä elävät tai aineellista puutetta kokevat henkilöt. Digitaalitekniikat ovat hyödyllisiä yleisösuhteen kehittämisen ja innovatiivisten osallistumistapojen kannalta. Monialainen yhteistyö koulutuksen, sosiaalipalvelujen, terveydenhuollon, tieteen ja teknologian sekä alue- ja kaupunkikehityksen kaltaisten alojen kanssa edistää merkittävästi yhteenkuuluvuutta ja hyvinvointia. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä kulttuurin rooliin paikallistasolla, arkkitehtuurin ja elinympäristön laatuun sekä kulttuurivetoisiin sosiaalisiin innovaatioihin, jotka edesauttavat kaupunkien ja alueiden kehitystä kaikkialla EU:ssa.

C. Taiteilijoita, kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisia sekä eurooppalaista sisältöä tukeva toimintaympäristö

Taiteellinen vapaus liittyy läheisesti kulttuurialan ammattilaisten ja laitosten sosiaalisiin ja taloudellisiin olosuhteisiin. Euroopan kulttuurialoille ja luoville aloille ovat ominaisia itsensä työllistäminen, pienet ja mikroyritykset sekä kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus. Taiteilijoiden sekä kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisten ura koostuu yleensä erilaisista hankkeista, ja sille on leimallista suuri liikkuvuus. Taiteilijoiden sekä kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisten tulot ovat usein epäsäännöllisiä ja vaikeasti ennakoitavissa, ja he hankkivat elantonsa monia eri töitä yhdistelemällä. Innovointia tuottavat erityisesti yksittäiset taiteilijat, luovan työn tekijät ja pienet kulttuurilaitokset, joiden aikaansaama arvo perustuu ennen kaikkea aineettomiin hyödykkeisiin, kuten omaperäisiin ideoihin, taitotietoon ja luovuuteen. Voidakseen parantaa kilpailukykyään ja edistää innovointia Euroopan on hyödynnettävä luovaa ja kulttuurista pääomaansa. Taiteilijoiden sekä kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisten liikkuvuus, eurooppalaisen sisällön levittäminen ja kääntäminen, koulutus ja kykyjen kehittäminen, kohtuullinen palkka ja kohtuulliset työolot, rahoituksen saavuus sekä rajatylittävä yhteistyö ovat erityisen merkittäviä kysymyksiä Euroopan tason tutkimuksen ja vaihdon kannalta.

D. Sukupuolten tasa-arvo

Sukupuolten tasa-arvo on keskeinen osa kulttuurista monimuotoisuutta. Kulttuuri on avainasemassa stereotyyppien kyseenalaistamisessa ja yhteiskunnallisten muutosten edistämisessä. Sukupuolten väliset risteävät erot elävät kuitenkin sitkeässä lähes kaikilla kulttuurialoilla ja luovilla aloilla. Taiteilijoina ja kulttuurialan ammattilaisina toimivien naisten saatavilla on vähemmän luomis- ja tuotantoresursseja, heille maksetaan yleensä huomattavasti vähemmän kuin miehille ja he ovat aliedustettuja johtavissa ja muissa päättävissä asemissa sekä taidemarkkinoilla. Nämä erot on tunnustettava, ja niihin on puututtava erityisten toimintapolitiikkojen ja toimenpiteiden avulla. Tietoisuuden lisääminen poliittisella ja hallinnollisella tasolla sekä eri aloilla edellyttää kattavaa tietoa ja hyvien käytäntöjen vaihtoa.

E. Kansainväliset kulttuurisuhteet

Pitään mielessä, että kulttuuri on arvo sinänsä, EU:n kansainvälisten kulttuurisuhteiden olisi lisättävä tietoisuutta kulttuurin ratkaisevasta roolista ja sen myönteisistä sosioekonomisista vaikutuksista, joilla voidaan puuttua tärkeisiin kysymyksiin ja haasteisiin maailmanlaajuisesti. Kansainvälisissä kulttuurisuhteissa on noudatettava strategista vaihteista toimintamallia, joka on pantava täytäntöön konkreettisilla toimin. Tällaiseen toimintamalliin tulisi sisältyä alhaalta ylöspäin -näkökulma, ja sillä olisi kannustettava henkilökohtaisiin kontakteihin ja edistettävä kulttuurien välistä vuoropuhelua. Samalla on huolehdittava siitä, että toimet täydentävät jäsenvaltioiden, Euroopan neuvoston ja Unescon toteuttamia toimia.

III TÄYTÄNTÖÖNPANO

Neuvosto pyytää jäsenvaltioita ja komissiota käsittelemään yhdessä kulttuurialan työsuunnitelman prioriteetteja. Työsuunnitelma pannaan täytäntöön noudattaen dynaamista jatkuvan tarkastelun periaatetta, kuten luvussa IV ja liitteessä A esitetään. Kulttuurialan työsuunnitelma edellyttää neuvoston puheenjohtajavaltion suorittamaa seuranta- ja neuvosto voi mukauttaa sitä tarvittaessa Euroopan tasolla saavutettujen tulosten ja/tai politiikan kehityksen perusteella.

Kunkin prioriteettialan aiheita käsitellään useissa eri vaiheissa tarkoituksenmukaisten toimintatapojen avulla. Kunkin vaiheen täytäntöönpanosta vastaa joko komissio, neuvosto, neuvoston puheenjohtajavaltio tai jokin toinen asiasta kiinnostunut jäsenvaltio.

Mahdollisia toimintatapoja ovat esimerkiksi seuraavat: avoin koordinoituminen (OMC), ad hoc- tai komission johtamat asiantuntijaryhmät, vertaisoppimistapahtumat, selvitykset, konferenssit, arviointiseminaarit, Euroopan kulttuurifoorumi, vuoropuhelu kansalaisyhteiskunnan kanssa, pilottihankkeet, kansainvälisten järjestöjen kanssa toteutettavat yhteiset aloitteet, neuvoston päätelmät sekä kulttuuriministeriöiden ja tarvittaessa muiden ministeriöiden virkamiesten epäviralliset kokoukset.

Avoimen koordinoitimenetelmän työryhmien (OMC-työryhmien) jäsenyyttä ja toimintaa koskevat periaatteet esitetään liitteessä B.

Jäsenvaltioita ja komissiota kannustetaan levittämään kulttuurialan työsuunnitelman tuloksia laajalti ja ottamaan ne tarvittaessa huomioon, kun toimintalinjoja kehitetään Euroopan ja kansallisella tasolla.

IV TOIMET

Luvuissa II ja III kuvattujen prioriteettien ja työtapojen osalta toteutetaan seuraavat toimet.

A. Kulttuuriperinnön kestävyys

Aihe:

Osallistava hallinnointi

Toimintatavat:

Vertaisoppimistapahtuma ja sen jälkeen komission järjestämä konferenssi

Perustelut:

Osallistava hallinnointi on innovatiivinen, ihmiskeskeinen ja eteenpäin suuntautuva toimintamalli, joka merkitsee todellista muutosta tapaan, jolla kulttuuriperintöä hallinnoidaan ja arvotetaan. Kulttuuriperinnön osallistavaa hallinnointia käsitelleen OMC-työryhmän (2016–2017) ja kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden 2018 jatkotoimena asiantuntijat vaihtavat vertaisoppimisen avulla hyviä käytäntöjä ja keskustelevat keinoista, joilla voidaan tukea osallistavia prosesseja. Euroopan neuvoston taitotieto olisi otettava huomioon kysymyksissä, jotka liittyvät puitesopimukseen kulttuuriperinnön arvosta yhteiskunnalle (Faron yleissopimus).

Tulostavoitteet:

Toimet lisäävät verkostoitumista ja tietämyksen siirtoa alalla ja edistävät pitkällä aikavälillä kulttuuriperinnön osallistavaa hallinnointia.

Aihe:

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Toimintatavat:

OMC-työryhmä ja kartoitus

Perustelut:

Pariisin sopimuksen (2015) ja ilmastotoimia koskevan YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 13 osalta asiantuntijat määrittelevät ja vaihtavat hyviä käytäntöjä ja innovatiivisia toimenpiteitä, jotka koskevat ilmastonmuutoksen vaikutuksia historialliseen ympäristöön. Jaetaan Horisontti 2020 -tiedehankkeista saatuja tietoja ja kartoitetaan EU:n toimia, mukaan lukien kulttuuriperinnön suojaamista katastrofeilta käsittelevä selvitys (2018). Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä historiallisten rakennusten energiatehokkuuteen, kulttuurimaiseman suunnitteluun ja muuttamiseen sekä kulttuuriperinnön turvaamiseen äärimmäisissä ilmasto-olosuhteissa.

Tulostavoitteet:

Vaihto lisää kansallisten kulttuuriperinnön asiantuntijoiden tietoisuutta kulttuuriperinnön kestävydestä ja kehittää siihen liittyviä valmiuksia. Asiantuntijoiden suositukset otetaan huomioon ilmastonmuutosta koskevista toimista käytävissä keskusteluissa ja niiden suunnittelussa Euroopan ja kansallisella tasolla.

Aihe:

Kulttuuriperintöä koskevien toimenpiteiden laatuperiaatteet

Toimintatavat:

Puheenjohtajavaltion työpaja ja vertaisoppimistapahtuma sekä asianmukainen seuranta

Perustelut:

Kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden 2018 ja osaamista, koulutusta ja tietämyksen siirtoa sekä perinteisiä ja uusia kulttuuriperintöalan ammatteja käsitelleen OMC-työryhmän (2017–2018) jatkotoimena asiantuntijat vaihtavat käytännön esimerkkejä EU:n rahastojen avulla toteutetuista kulttuuriperintöä koskevista toimenpiteistä. Koska jälleenrakennukseen ja aitouteen liittyviä kysymyksiä ei aina ratkaista asianmukaisesti, on tärkeää varmistaa, että historiallisen ympäristön muutoksia koskevat päätökset perustuvat seurauksien oikeaan arviointiin ja kulttuuriperinnön arvon todelliseen ymmärtämiseen.

Tulostavoitteet:

Tavoitteena on laatia EU:n seuraavan sukupolven rahastojen hallinnointia varten suuntaviivat, joilla varmistetaan kulttuuriperinnön säilyttämisen ja suojelun laatuperiaatteet. Asiantuntijat laativat kattavan analyysin laatuperiaatteista, joita on sovellettava historialliseen ympäristöön vaikuttavia toimenpiteitä toteutettaessa, ja antavat laatuperiaatteita koskevia suosituksia.

Aihe:

Kulttuuriperinnön vaihtoehtoinen rahoitus

Toimintatavat:

Komission järjestämät työpajat

Perustelut:

Kulttuuriperintöön varattuihin julkisiin määrärahoihin kohdistuvan voimakkaan paineen vuoksi ollaan kehittämässä vaihtoehtoisia rahoituslähteitä aina julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksista arpajaistoimintaan ja lahjoitusten verohyvityksiin. Tässä yhteydessä tarkastellaan myös säätiöiden roolia.

Tulostavoitteet:

Tavoitteena on löytää kulttuuriperintöä varten uusia rahoituslähteitä ja siirrettävissä olevia parhaita käytäntöjä kulttuuriperinnön taloudellisen kestävyys edistämiseksi.

B. Yhteenkuuluvuus ja hyvinvointi**Aihe:**

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

Toimintatavat:

OMC-työryhmä ja sen jälkeen puheenjohtajavaltion konferenssi

Perustelut:

Kulttuurin panosta sosiaaliseen osallisuuteen käsitelleen OMC-työryhmän (2017–2018) raportin tarkastelun jälkeen seuraavalle OMC-työryhmälle annetaan uudeksi tehtäväksi selvittää tarkemmin erityisen kiinnostavia aiheita, kuten tarvetta sisällyttää kulttuuri läpileikkaavana kysymyksenä muun muassa sosiaalipolitiikkaan, terveyspolitiikkaan sekä paikalliseen kehitykseen. Tämän jälkeen järjestetään konferenssi, jonka avulla jaetaan saatuja kokemuksia ja oivalluksia, minkä jälkeen keskustellaan tarvittaessa jatkotoimista.

Tulostavoitteet:

Tavoitteena on määritellä monialaisen yhteistyön parhaita käytäntöjä, joilla on merkittävä sosioekonominen vaikutus. Luova Eurooppa -ohjelman ja muiden asiaankuuluvien EU-ohjelmien tarjoamia rahoitusmahdollisuuksia selvitetään.

Aihe:

Korkeatasoista arkkitehtuuria ja laadukas rakennettu ympäristö kaikille

Toimintatavat:

OMC-työryhmä ja sen jälkeen Itävallan järjestämä konferenssi ja mahdolliset neuvoston päätelmät

Perustelut:

Kuten vuoden 2018 Davosin julistuksessa "Towards a high-quality Baukultur for Europe" todetaan, kulttuurilla on keskeinen rooli ihmisen muovaamassa ympäristössä (johon kuuluu arkkitehtuuri, kulttuuriperintö, julkinen tila ja maisema). Kaikkien kansalaisten hyvinvointia edistävän yhdenmukaisen toimintamallin kehittäminen edellyttää innovatiivisia ja osallistavia prosesseja, joilla voidaan tuottaa ja säilyttää laadukasta arkkitehtuuria. Arkkitehtuuria painotetaan alana, joka yhdistää tasapainoisesti kulttuuriset, sosiaaliset, taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja tekniset näkökohdat yhteiseksi hyväksi. Analysoidaan monialaisen ja osallistavan hallinnoinnin malleja, jotka edistävät sosiaalista osallisuutta ja lähiympäristön kestävä kehitystä.

Tulostavoitteet:

Kokemusten ja menestystarinoiden vaihto auttaa tunnistamaan parhaita käytäntöjä. Synergiaa voidaan saada aikaan rakennerahastojen, EU:n kaupunkiagendan ja sen kulttuuria ja kulttuuriperintöä koskevan uuden kumppanuuden kanssa sekä YK:n kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja kulttuurilähtöistä alueellista tuottavuutta ja hyvinvointia käsittelevän OECD:n hankkeen kanssa.

Aihe:

Digitaalisten yleisöjen ymmärtäminen

Toimintatavat:

Komission johtama asiantuntijaryhmä

Perustelut:

Digitaalitekniikka antaa kulttuurijärjestöille mahdollisuuden kehittää interaktiivisia suhteita eri yleisöihin. Voidakseen hyödyntää näitä mahdollisuuksia järjestöjen on ymmärrettävä digitaalisia yleisöjään paremmin. OMC-työryhmän (2015–2016) ja aiheesta "kulttuurin saatavuuden edistäminen digitaalisin keinoin painopisteenä yleisösuhteen kehittäminen" annettujen neuvoston päätelmien (2017) jatkotoimena komission johtama asiantuntijaryhmä tarkastelee innovatiivisia välineitä ja laatii suuntaviivat digitaalisia yleisöjä koskevien tietojen keräämistä ja hallinnointia varten.

Tulostavoitteet:

Vapaaehtoisten suuntaviivojen on tarkoitus toimia kulttuurijärjestöjen inspiraation lähteenä ja auttaa niitä mukautumaan jatkuvasti muuttuvaan digitaaliseen ympäristöön. Käyttäjälähtöisempien palvelujen avulla järjestöt voivat syventää suhdettaan nykyisiin yleisöihinsä ja tavoittaa uusia yleisöjä.

Aihe:

Nuori luova sukupolvi

Toimintatavat:

Puheenjohtajavaltion konferenssi ja mahdolliset neuvoston päätelmät, jatkotoimista keskustellaan

Perustelut:

Sekä taide että kulttuuri edistävät luovien taitojen ja kriittisen ajattelun kehittymistä pienestä pitäen. Digitalisaatio luo uusia tapoja lähestyä kulttuuria, henkilökohtaista uudelleentulkintaa ja itseilmaisua. Se herättää vahvaa kiinnostusta nuorten keskuudessa ja sitouttaa heidät aktiiviseksi yleisöksi. Nuorten kulttuuriin osallistumista on lähestyttävä entistä strategisemmin, jotta voidaan edistää nuorten luovuutta ja kehittää taitoja, jotka ovat tärkeitä nuorten tulevan työllistävyyden, aktiivisen kansalaisuuden ja sosiaalisen osallisuuden kannalta.

Tulostavoitteet:

Politiikkasuosituksilla pyritään edistämään nuorten luovuutta ja innovointipotentiaalia digiaikana.

Aihe:

Kansalaisuus, arvot ja demokratia

Toimintatavat:

Puheenjohtajavaltion konferenssi ja sen jälkeen selvitys

Perustelut:

Osallistuminen taide- ja kulttuuritoimintaan edistää aktiivista kansalaisuutta, avoimuutta, uteliaisuutta ja kriittistä ajattelua ja vahvistaa sitä kautta demokratiaa. Selvityksessä tarkastellaan kulttuurin vaikutusta näihin seikkoihin ja kootaan esimerkkejä. Olisi suunniteltava yhteistyötä Euroopan neuvoston kanssa ja tarkasteltava mahdollisuutta soveltaa sen kulttuuria ja demokratiaa koskevaa indikaattorikehystä EU:ssa.

Tulostavoitteet:

Selvitys toimii pohjana näyttöön perustuville politiikkatoimille ja lisää tietoisuutta kulttuurin merkityksestä yhteiskunnalle ja demokratialle.

C. Taiteilijoita, kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisia sekä eurooppalaista sisältöä tukeva toimintaympäristö**Aihe:**

Taiteilijoiden sekä kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisten asema ja työolot

Toimintatavat:

Selvitys ja OMC-työryhmä

Perustelut:

Selvityksessä olisi tarkasteltava urapolkuja ja yrittäjyyttä, tulonmuodostusta, markkinoiden vaikutusta, rahoituksen saantia, sosiaaliturvaa ja rajat ylittävää liikkuvuutta. OMC-työryhmän olisi tämän jälkeen analysoitava tulokset, vaihdettava jäsenvaltioiden hyviä käytäntöjä ja laadittava politiikkasuosituksia.

Tulostavoitteet:

Tavoitteena on lisätä tietoa eurooppalaisten taiteilijoiden sekä kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisten työoloista ja saada politiikkaohjeistusta suotuisan toimintaympäristön suunnittelemiseksi.

Aihe:

Taiteellinen vapaus

Toimintatavat:

Komission järjestämä työpaja ja sen jälkeen mahdollisesti konferenssi yhdessä asiaankuuluvien EU:n virastojen ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

Perustelut:

EU:n perusoikeuskirjan ja kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä tehdyn Unescon yleissopimuksen mukaan taiteellisella vapaudella on keskeinen merkitys demokraattisille yhteiskunnille. Taide voi auttaa poistamaan rotuun, uskontoon, sukupuoleen, ikään, kansalaisuuteen, kulttuuriin ja identiteettiin liittyviä esteitä tuomalla esiin erilaisia näkökulmia ja kyseenalaistamalla vallitsevat narratiivit ja näkemykset. Keskustellaan taiteellisen vapauden kehityksestä ja haasteista.

Tulostavoitteet:

Tavoitteena on keskustella erityisistä aiheeseen liittyvistä kokemuksista ja lisätä sen merkityksen tiedostamista.

Aihe:

Audiovisuaalialan yhteistuotannot

Toimintatavat:

Puheenjohtajavaltion konferenssi ja mahdolliset neuvoston päätelmät ja sen jälkeen OMC-työryhmä

Perustelut:

Euroopan audiovisuaalisen seurantakeskuksen mukaan eurooppalaiset yhteistuotannot tuovat kolme kertaa enemmän lipputuloja kuin kansalliset elokuvat. Yhteistuotannot auttavat Euroopan audiovisuaalialaa laajentamaan toimintaansa vahvistamalla sen asemaa Euroopassa ja tärkeimmillä kansainvälisillä markkinoilla. Kansalliset rahastot ja eurooppalaiset ohjelmat (kuten Luova Eurooppa -ohjelman Media-alaohjelma ja Eurimages) kiinnittävät (niin pitkien elokuvien kuin tv-tuotantojenkin osalta) yhä enemmän huomiota mahdollisiin yhteistuotantoihin, joihin kuuluvat myös kahdenväliset yhteistuotannot ja yhteinen kehitystyö Euroopan maiden kesken sekä yhteistuotannot Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa. Näitä mahdollisuuksia olisi tutkittava myös erilaisten yleisöryhmien kehityksen osalta.

Tulostavoitteet:

Yhteistuotantojen edistämiseksi sääntelyjärjestelmiin ja audiovisuaalialan tukiohjelmiin sisällytetään politiikkasuosituksia ja yhteistuotannoille suunnattuja kannustimia.

Aihe:

Musiikkialan monimuotoisuus ja kilpailukyky

Toimintatavat:

Puheenjohtajavaltion konferenssit ja niiden jälkeen komission järjestämät työpajat ja mahdolliset neuvoston päätelmät

Perustelut:

Digitaalinen muutos ja etenkin musiikin suoratoisto sekä maailmanlaajusten toimijoiden aiheuttama kiristynyt kilpailu ovat muuttaneet perustavanlaatuisesti tapaa, jolla musiikkia luodaan, tuotetaan, esitetään, jaellaan, kulutetaan ja muutetaan rahaksi. Musiikki liikuttaa Eurooppaa -aloitteen yhteydessä toteutettujen toimien perusteella asiantuntijat vaihtavat tietoja julkisista politiikoista, joilla edistetään taiteilijoiden liikkuvuutta ja paikallisen ohjelmiston levittämistä Euroopassa ja sen ulkopuolella.

Tulostavoitteet:

Tavoitteena on tunnistaa siirrettävissä olevia parhaita käytäntöjä ja keskustella soveltuvista politiikkatoimista Euroopan ja kansallisella tasolla.

Aihe:

Monikielisyys ja kääntäminen

Toimintatavat:

OMC-työryhmä ja sen jälkeen puheenjohtajavaltion konferenssi

Perustelut:

Kääntäminen on keskeinen tapa laajentaa eurooppalaisen sisällön saatavuutta monikielisessä ympäristössä. Arvioidaan kääntämiseen suunnatun EU:n ja kansallisen tuen mekanismeja, jotta voidaan hyödyntää Euroopan kielellisen monimuotoisuuden tarjoamat voimavarat ja edistää eurooppalaisten teosten tehokkaampaa levittämistä. Koska digitalisaatio vaihtaa voimakkaasti kielelliseen monimuotoisuuteen ja käännösalan ammatteihin, tarkastellaan niiden tarpeita myös tällä alalla.

Tulostavoitteet:

Asiantuntijat vaihtavat parhaita käytäntöjä, jotka koskevat kääntämisen tukemista kirja- ja kustannusallalla sekä muilla kulttuuri- ja luovilla aloilla, ja antavat Luova Eurooppa -ohjelman puitteissa konkreettisia toimenpidesuosituksia kielellisen monimuotoisuuden ja teosten levittämisen edistämiseksi.

Aihe:

Rahoitus ja innovointi

Toimintatavat:

Kulttuuriministerien epävirallinen kokous ja sen jälkeen komission järjestämiä arviointiseminaareja

Perustelut:

Rahoituksen saatavuutta kulttuurialalla ja luovilla aloilla (2014–2015) ja yrittäjyys- ja innovointipotentiaalin kehittämistä kulttuurialalla ja luovilla aloilla (2016–2017) käsitteiden OMC-työryhmien sekä kulttuuri- ja luovien alojen vaikutuksesta innovoinnin, talouden kestävyuden ja sosiaalisen osallisuuden lisäämisessä annettujen neuvoston päätelmien (2015) jälkeen on tarpeen arvioida annettujen suositusten täytäntöönpanoa.

Tulostavoitteet:

Asiantuntijat tarkastelevat täytäntöönpanon etenemistä ja keskustelevat Euroopan tason tulevaa työtä koskevista toimenpiteistä.

D. Sukupuolten tasa-arvo**Aihe:**

Sukupuolten tasa-arvo kulttuurialalla ja luovilla aloilla

Toimintatavat:

Kartoitus, OMC-työryhmä ja sen jälkeen mahdolliset neuvoston päätelmät

Perustelut:

Komissio kartoittaa taiteilijoina ja kulttuurialan ammattiteissa toimivien naisten tilannetta (esim. stereotyyppien ja seksuaalisen häirinnän torjunta, resurssien saatavuus, edustus päättävissä asemissa, palkkaus). Jäsenvaltiot vaihtavat samaan aikaan tietoja kansallisista olosuhteista ja hyvistä käytännöistä. OMC-työryhmä määrittää suurimmat esteet ja tekee ehdotuksia konkreettisiksi toimiksi. Neuvosto voi sen jälkeen antaa päätelmät, joissa keskitytään valittuihin tavoitteisiin ja toimiin.

Tulostavoitteet:

Tavoitteena on lisätä poliittisella, hallinnollisella ja käytännön tasolla tietoisuutta sukupuolten tasa-arvosta kulttuurialalla ja luovilla aloilla sekä tehdä ehdotuksia Luova Eurooppa -ohjelman puitteissa toteutettaviksi konkreettisiksi toimenpiteiksi.

E. Kansainväliset kulttuurisuhteet**Aihe:**

EU:n kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskeva strateginen toimintamalli

Toimintatavat:

Kulttuuriasioiden komitean kokoukset ja/tai muut asiaankuuluvat foorumit, joihin Euroopan ulkosuhdehallinto ja ulko-ministeriöiden ja muiden alan ministeriöiden virkamiehet osallistuvat, asiantuntijakokoukset ja puheenjohtajavaltion konferenssi.

Perustelut:

Puheenjohtajan tukiryhmän (2017–2018) tämän aiheen parissa tekemän työn jatkotoimena neuvostoa pyydetään vastamaan komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon yhteiseen tiedonantoon ”Tavoitteena kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskeva EU:n strategia” (2016) määrittelemällä EU:n toimintamallille yhteiset strategiset periaatteet, tavoitteet ja prioriteetit, selkeyttämällä eri toimijoiden rooleja ja ehdottamalla aloja, joilla EU:n tasolla toteutettava yhteinen toiminta on merkityksellisintä.

Tulostavoitteet:

Ottaen huomioon, että tämä tehtävä on luonteeltaan monialainen, tavoitteena on koota yhteen asiantuntijoita eri aloilta (kuten kulttuuri-, ulko-, koulutus-, muuttoliike-, kehitysyhteistyö-, tulli- ja yrityspolitiikasta), jotta kansainvälisiä kulttuurisuhteita varten voidaan laatia EU:n yhteinen strateginen toimintamalli, joka toteutetaan konkreettisin toimin.

Kulttuurialan työsuunnitelma 2019–2022: alustava aikataulu

Prioriteetti	Aiheet	2019		2020		2021		2022	
		Alkupuolisko	Jälkipuolisko	Alkupuolisko	Jälkipuolisko	Alkupuolisko	Jälkipuolisko	Alkupuolisko	Jälkipuolisko
A. Kulttuuriperinnön kestävyys	Osallistava hallinnointi	Vertaisoppiminen		Konferenssi					
	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen					OMC-työryhmä			
	Laatuperiaatteet	Pj-valtion työpaja	Vertaisoppiminen						
	Vaihtoehtoinen rahoitus			Työpaja		Työpaja			
B. Yhteenkuuluvuus ja hyvinvointi	Sosiaalinen yhteenkuuluvuus	OMC-raportin (2017–2018) tarkastelu	OMC-työryhmä			OMC-raportin tarkastelu, pj-valtion konferenssi			
	Korkeatasoinen arkkitehtuuri ja laadukas rakennettu ympäristö			OMC-työryhmä			Konferenssi	Mahd. neuvoston päätelmät	
	Digitaalisten yleisöjen ymmärtäminen					Komission johtama asiantuntijaryhmä			Asiantuntija-raportin tarkastelu
	Nuori luova sukupolvi	Pj-valtion konferenssi, mahd. neuvoston päätelmät							
	Kansalaisuus, arvot ja demokratia		Pj-valtion konferenssi		Selvitys				

Prioriteetti	Aiheet	2019		2020		2021		2022	
		Alkupuolisko	Jälkipuolisko	Alkupuolisko	Jälkipuolisko	Alkupuolisko	Jälkipuolisko	Alkupuolisko	Jälkipuolisko
C. Taiteilijoita, kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisia sekä eurooppalaista sisältöä tukeva toimintaympäristö	Taiteilijoiden asema ja työolot		Selvitys				OMC-työryhmä		
	Taiteellinen vapaus			Työpaja		Mahd. konferenssi			
	Audiovisuaaliset yhteistuotannot	Pj-valtion konferenssi, mahd. neuvoston päätelmät	OMC-työryhmä			OMC-raportin tarkastelu			
	Musiikki	Pj-valtion konferenssi		Työpaja	Työpaja	Pj-valtion konferenssi, mahd. neuvoston päätelmät			
	Monikielisyys ja kääntäminen			OMC-työryhmä			OMC-raportin tarkastelu	Pj-valtion konferenssi	
	Rahoitus ja innovointi	Kulttuuriministerien epävirallinen kokous	Arviointiseminaari		Arviointiseminaari				
D. Sukupuolten tasa-arvo	Sukupuolten tasa-arvo	Kartoitus ja OMC-työryhmä			OMC-raportin tarkastelu, mahd. neuvoston päätelmät				
E. Kansainväliset kulttuurisuhteet	Strateginen toimintamalli		Strategisen toimintamallin hyväksyminen				Pj-valtion konferenssi		

Liite B

Jäsenvaltioiden kulttuurialan työsuunnitelman 2019–2022 puitteissa perustamiin avoimen koordinoitimenetelmän työryhmiin (OMC-työryhmiin) liittyvät periaatteet**Jäsenyys**

- Jäsenvaltioiden osallistuminen OMC-työryhmien toimintaan on vapaaehtoista, ja ne voivat liittyä työryhmiin missä vaiheessa tahansa.
- Osallistumisesta kiinnostuneet jäsenvaltiot nimeävät asiantuntijat OMC-työryhmän jäseniksi. Jäsenvaltiot varmistavat, että nimetyillä asiantuntijoilla on käytännön kokemusta kyseiseltä alalta kansallisella tasolla. Nimetyt asiantuntijat sitoutuvat pitämään tehokkaasti yhteyttä toimivaltaisiin kansallisiin viranomaisiin. Komissio koordinoi asiantuntijoiden nimeämismenettelyjä.
- Kukin OMC-työryhmä voi kutsua riippumattomia asiantuntijoita, kansalaisyhteiskunnan edustajia ja unionin ulkopuolisten Euroopan maiden edustajia osallistumaan työhön. Tällaiset osallistujat voidaan myös lisätä työryhmään koko toimikauden ajaksi edellyttäen, että OMC-työryhmä hyväksyy heidän jäsenyytensä yksimielisesti.

Toimeksianto

- Kulttuuriasioiden komitea viimeistelee kunkin OMC-työryhmän toimeksiannon komission luvun IV mukaisesti esittämän ehdotuksen pohjalta.

Toiminta

- OMC-työryhmät keskittyvät konkreettisten ja hyödynnettävissä olevien tulosten tuottamiseen pyydetystä aiheesta.
- Kukin OMC-työryhmä laatii työaikataulunsa tämän kulttuurialan työsuunnitelman mukaisesti.
- Kukin OMC-työryhmä nimittää ensimmäisessä asiantuntijaryhmän kokouksessa itselleen puheenjohtajan tai puheenjohtajat.
- Komissio tarjoaa OMC-työryhmille asiantuntemusta ja logistista tukea. Se tukee OMC-työryhmiä mahdollisuuksien mukaan myös muilla tavoin (esim. aloituskokous ja kyseiseen alaan liittyvät selvitykset).
- Hyvien käytäntöjen vaihdon tukemiseksi OMC-työryhmien kokouksia ja tutustumiskäyntejä voidaan järjestää myös jäsenvaltion kutsusta.

Raportointi ja tiedottaminen

- OMC-työryhmien puheenjohtajat raportoivat edistymisestä ja tuloksista kulttuuriasioiden komitealle. Kulttuuriasioiden komitea antaa OMC-työryhmille tarvittaessa lisäohjeistusta, jotta toivottuun tulokseen päästään halutussa aikataulussa.
- OMC-työryhmien kokousten esityslistat ja pöytäkirjat asetetaan kaikkien jäsenvaltioiden saataville riippumatta siitä, missä määrin ne osallistuvat toimintaan.
- OMC-työryhmien loppuraportit julkaistaan, ja komission olisi käännettävä niiden tiivistelmät kaikille EU:n virallisille kielille.

LIITE II

Keskeiset poliittiset viiteasiakirjat ⁽¹⁾

- Komission tiedonanto: Euroopan uusi kulttuuriohjelma, 22.5.2018 (COM(2018) 267 final)
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kulttuurialan työsuunnitelmasta (2015–2018) (EUVL C 463, 23.12.2014, s. 4) sekä neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kulttuurialan työsuunnitelman (2015–2018) muuttamisesta kulttuurienvälisen vuoropuhelun ensisijaisuuden osalta (EUVL C 417, 15.12.2015, s. 44)
- Eurooppa-neuvoston päätelmät, 14.12.2017 (EUCO 19/1/17 REV 1)
- Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen konsolidoidut toisinnot ja erityisesti SEUT 8, 10 ja 167 artikla (EUVL C 326, 26.10.2012, s. 13)
- Neuvoston päätelmät EU:n strategisesta lähestymistavasta kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin (EUVL C 189, 15.6.2017, s. 38)
- Neuvoston päätelmät kulttuuri- ja luovien alojen vaikutuksesta innovoinnin, talouden kestävyuden ja sosiaalisen osallisuuden lisäämisessä (EUVL C 172, 27.5.2015, s. 13)
- Neuvoston päätelmät kulttuurialan yhteishallinnasta (EUVL C 393, 19.12.2012, s. 8)
- Neuvoston päätelmät kulttuurin saatavuuden edistämisestä digitaalisin keinoin painopisteenä yleisösuhteen kehittäminen (EUVL C 425, 12.12.2017, s. 4)
- Neuvoston päätelmät kulttuuriperinnön korostamisesta kaikissa EU:n politiikoissa (EUVL C 196, 8.6.2018, s. 20)
- Euroopan neuvoston ministerikomitean suositus jäsenvaltioille sukupuolten tasa-arvosta audiovisuaalialalla (CM/Rec(2017)9)
- Göteborgissa 17.11.2017 käyty EU-johtajien asialistan mukainen keskustelu koulutuksesta ja kulttuurista, ml. komission tiedonannosta ”Eurooppalaisen identiteetin vahvistaminen koulutuksen ja kulttuurin avulla” (COM(2017) 673 final)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2017/864, annettu 17.5.2017, kulttuuriperinnön eurooppalaisesta teemavuodesta 2018 (EUVL L 131, 20.5.2017, s. 1)
- Euroopan komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon yhteinen tiedonanto ”Tavoitteena kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskeva EU:n strategia” (JOIN(2016) 29 final)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1295/2013, annettu 11.12.2013, Luova Eurooppa -ohjelman (2014–2020) perustamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 221) ja ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi Luova Eurooppa -ohjelman perustamisesta 2021–2027 (COM(2018) 366 final)
- Komission kertomus kulttuurialan työsuunnitelman 2015–2018 täytäntöönpanosta ja tarkoituksenmukaisuudesta
- Puheenjohtajan tukiryhmän selvitys EU:n kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskevan tulevan strategisen toimintamallin tietyistä osatekijöistä (9952/18)
- Rooman julistus, 25.3.2017
- Unescon yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä (2005)
- Unesco: ReShaping Cultural Policies. Advancing creativity for development. 2005 Convention Global Report (2018)
- YK:n päätöslauselma kestävän kehityksen toimintaohjelmasta ”Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” (2015)

⁽¹⁾ Aakkosjärjestyksessä englannin mukaan.